

ZARZĄDZENIE Nr 16/2019
REKTORA UNIwersYTETU PRZYRODniczo-HUMANISTYCZNEGO
w Siedlcach

z dnia 14. marca 2019 r.

**w sprawie określenia zasad opracowywania programów studiów wyższych, studiów
podyplomowych oraz innych form kształcenia**

Na podstawie art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r., poz. 1668 ze zm.) i § 54 ust. 1 statutu UPH oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r., poz. 1861) zarządza się, co następuje:

§ 1

Określa się zasady opracowywania programów studiów wyższych, studiów podyplomowych oraz innych form kształcenia, stanowiące załącznik do zarządzenia.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

REKTOR

dr hab. Tamara Zacharuk

ZASADY

dotyczy zasad opracowywania programów studiów wyższych, studiów podyplomowych oraz innych form kształcenia

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Niniejsze zasady określają:

- 1) sposób opracowywania programów studiów wyższych, studiów podyplomowych i innych form kształcenia;
- 2) sposób opracowywania niektórych elementów planu studiów;
- 3) tryb uchwalania programu studiów,
- 4) terminy dotyczące uchwalania programów studiów,

§ 2

1. Użyte poniżej określenia oznaczają:

- 1) program studiów:
 - a) efekty uczenia się uwzględniające uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia dla szkolnictwa wyższego określone w ustawie o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz charakterystyki drugiego stopnia określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji,
 - b) opis procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia się (sylabusy),
 - c) liczbę punktów ECTS przypisanych do zajęć;
- 2) efekty uczenia się – wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się;
- 3) wiedza – zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk, przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej;
- 4) umiejętności – przyswojoną w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej;
- 5) kompetencje społeczne – rozwiniętą w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania;
- 6) Polska Rama Kwalifikacji (PRK) – opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom europejskich ram kwalifikacji, o których mowa w załączniku II do zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie (Dz. Urz. UE C 111 z 06.05.2008, str. 1), sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach, ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;

- 7) profil kształcenia – profil ogólnoakademicki lub profil praktyczny;
 - 8) profil ogólnoakademicki – profil programu studiów obejmujący zajęcia związane z prowadzoną w UPH działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów, w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów na danym poziomie i uwzględniający udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności;
 - 9) profil praktyczny – profil programu studiów obejmujący zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów na danym poziomie;
 - 10) plan studiów – integralna część programu studiów, uwzględniająca formę studiów, zawierająca wykaz zajęć w poszczególnych semestrach ze wskazaniem form/rodzajów zajęć, przypisaną liczbą punktów ECTS, liczbą godzin zajęć zorganizowanych i wskazaniem form zaliczenia;
 - 11) przedmiot – przedmiot kształcenia realizowany w jednej lub kilku formach dydaktycznych, określony wspólną nazwą, realizowanych w danym semestrze studiów, dla którego opisano efekty uczenia się i przypisano punkty ECTS w sylabusie;
 - 12) sylabus – opis efektów uczenia się oraz organizacji przedmiotu, odnoszący się do właściwego programu studiów;
 - 13) standard kształcenia – zbiór reguł i wymagań w zakresie kształcenia dotyczący sposobu organizacji kształcenia, osób prowadzących to kształcenie, ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się, a także sposobu weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się;
 - 14) studia stacjonarne – studia w ramach których co najmniej połowa punktów ECTS objętych programem studiów jest uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów;
 - 15) studia niestacjonarne – studia w ramach których mniej niż połowa punktów ECTS objętych programem studiów może być uzyskiwana z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów.
2. Ilekroć poniżej jest mowa o:
- 1) studiach wyższych – należy rozumieć przez to studia prowadzone jako studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia i studia jednolite magisterskie;
 - 2) kierowniku jednostki organizacyjnej – należy przez to rozumieć dziekana wydziału lub kierownika jednostki odpowiedzialnej za prowadzenie studiów, studiów podyplomowych, kursów doksztalcających.

§ 3

1. Program studiów musi spełniać wymagania formalne i merytoryczne/programowe, określone w obowiązujących przepisach, a w szczególności w:
 - 1) rozporządzeniu ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego w zakresie warunków prowadzenia studiów;

- 2) rozporządzeniach ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego w zakresie standardów kształcenia, o których mowa w art. 68 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
 - 3) rozporządzeniu ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji, uwzględniając charakterystyki drugiego stopnia dla poziomów 6 i 7 oraz wymagań umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich dla tych poziomów;
 - 4) rozporządzeniu ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego w sprawie kryteriów oceny programowej.
2. W programie studiów określa się:
- 1) formę lub formy studiów, liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów na danym poziomie;
 - 2) tytuł zawodowy nadawany absolwentom, zgodnie z obowiązującymi przepisami;
 - 3) zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów;
 - 4) łączną liczbę godzin zajęć;
 - 5) sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia;
 - 6) łączną liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia;
 - 7) liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych;
 - 8) wymiar, zasady i formę odbywania praktyk zawodowych oraz liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach tych praktyk;
 - 9) łączną liczbę punktów ECTS przyporządkowaną zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do której przyporządkowany jest kierunek – **dotyczy programów studiów o profilu ogólnoakademickim**;
 - 10) łączną liczbę punktów ECTS przyporządkowaną zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne – **dotyczy programów studiów o profilu praktycznym**;
 - 11) liczbę godzin zajęć z wychowania fizycznego – dotyczy programów studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich prowadzonych w formie studiów stacjonarnych.
3. Program studiów może uwzględniać prowadzenie studiów w formie studiów dualnych, które są studiami o profilu praktycznym prowadzonymi z udziałem pracodawcy. Organizację takich studiów określa umowa zawarta w formie pisemnej.
4. Program studiów na danym kierunku studiów należy przyporządkować do co najmniej jednej dyscypliny.
5. Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednej dyscypliny określa dla każdej z tych dyscyplin procentowy udział liczby punktów ECTS w liczbie punktów ECTS określonych w programie studiów, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej, w ramach której będzie uzyskiwana ponad połowa efektów uczenia się.

6. Określone w programie studiów efekty uczenia się uwzględniają efekty w zakresie znajomości języka obcego.
7. Program studiów należy opisać zgodnie z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, uwzględniając:
 - 1) charakterystyki uniwersalne poziomów 6-7 Polskiej Ramy Kwalifikacji pierwszego stopnia, określone w ustawie o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji
 - 2) charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji.
8. W przypadku gdy jednostka organizacyjna planuje prowadzenie studiów na dwóch profilach kształcenia, zakładane efekty opisuje się odrębnie dla każdego profilu.
9. Plan studiów i program studiów umożliwia studentowi wybór modułów w wymiarze nie mniejszym niż 30% punktów ECTS na danym kierunku i poziomie kształcenia.
10. Program studiów może przewidywać prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, z uwzględnieniem obowiązujących przepisów
11. Plan studiów i program studiów dla danego kierunku studiów, prowadzonego w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, zapewnia uzyskanie takich samych efektów kształcenia.
12. Na studiach stacjonarnych co najmniej 50% punktów ECTS, objętych programem studiów jest uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów.
13. Na studiach niestacjonarnych co najmniej 30% punktów ECTS, objętych programem studiów jest uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów.
14. Na kierunkach studiów, dla których rozporządzeniem ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego określono standard kształcenia, program studiów uwzględnia wymogi ujęte w tych standardach. Realizacja zajęć dydaktycznych na tych kierunkach odbywa się zgodnie z zaleceniami i w wymiarze określonym w standardzie.
15. Na kierunkach studiów, na których planuje się prowadzenie od roku akademickiego 2019/2020 studiów w języku obcym, programy studiów należy dostosować do obowiązujących przepisów.

PROGRAMY STUDIÓW O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM

§ 4

1. Program studiów kierunku o profilu ogólnoakademickim obejmuje zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek studiów w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów na danym poziomie.
2. W ramach programu studiów na kierunku o profilu ogólnoakademickim jednostka organizacyjna powinna zapewnić studentom:
 - 1) co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań - na studiach pierwszego stopnia;
 - 2) udział w badaniach - na studiach drugiego stopnia.

3. Zajęcia związane z określoną dyscypliną naukową lub artystyczną są prowadzone przez nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy lub artystyczny w zakresie tej dyscypliny, przy czym co najmniej 75% godzin zajęć powinno być prowadzone przez nauczycieli akademickich, zatrudnionych w UPH jako podstawowym miejscu pracy.

PROGRAMY STUDIÓW O PROFILU PRAKTYCZNYM

§ 5

1. Program studiów kierunku o profilu praktycznym obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów na danym poziomie, przy czym co najmniej 50% godzin zajęć powinno być prowadzone przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w UPH jako podstawowym miejscu pracy.
2. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, przewidziane w programie studiów o profilu praktycznym, są prowadzone:
 - 1) w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej;
 - 2) w sposób umożliwiający bezpośrednio wykonywanie określonych czynności praktycznych przez studentów;
 - 3) przez osoby, z których większość posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć.
3. Program studiów dla kierunku o profilu praktycznym przewiduje obowiązkowe praktyki zawodowe w wymiarze co najmniej:
 - 1) 6 miesięcy – w przypadku studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich,
 - 2) 3 miesięcy – w przypadku studiów drugiego stopnia.
4. Za praktyki, o których mowa w ust. 3 przyznaje się 5 punktów ECTS za każdy miesiąc (160 godzin) i wlicza się je do semestru, z zastrzeżeniem § 3 ust. 14.

WYMAGANIA PROGRAMOWE

§ 6

1. W programie studiów na studiach pierwszego stopnia i studiach jednolitych magisterskich uwzględnia się:
 - 1) język obcy, wskazany jako podstawowy dla kierunku studiów;
 - 2) technologię informacyjną;
 - 3) wychowanie fizyczne;
 - 4) przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych;
 - 5) przedmiot z ochrony własności intelektualnej.
2. Zajęcia z języka obcego, o których mowa w ust. 1 pkt 1, realizowane są na studiach pierwszego stopnia w drugim i trzecim semestrze w ogólnym wymiarze 120 godzin na studiach stacjonarnych i 64 godzin na studiach niestacjonarnych jako język obcy I i język obcy II i przypisuje im się po 4 punkty ECTS za każdy semestr. Język obcy II jest kontynuacją języka obcego I.

3. Zajęcia z technologii informacyjnej, o których mowa w ust. 1 pkt 2, prowadzone są na studiach pierwszego stopnia i jednolitych magisterskich w semestrze pierwszym lub drugim, w wymiarze 30 godzin zajęć laboratoryjnych na studiach stacjonarnych i 18 godzin zajęć laboratoryjnych na studiach niestacjonarnych i przypisuje im się 3 punkty ECTS, z wyłączeniem kierunku informatyka.
4. Zajęcia z wychowania fizycznego na studiach stacjonarnych realizowane są w semestrze drugim i trzecim w ogólnym wymiarze 60 godzin, po 30 godzin w semestrze i nie przypisuje się im punktów ECTS.
5. Efekty uczenia się określa i realizację zajęć zapewnia w odniesieniu do:
 - 1) języka obcego – Studium Języków Obcych;
 - 2) technologii informacyjnej – Instytut Informatyki,
 - 3) wychowania fizycznego, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 - Centrum Sportu i Rekreacji;
 - 4) przedmiotów z dziedziny nauk humanistycznych i nauk społecznych, o których mowa w ust. 1 pkt 4 oraz § 7 ust. 1 pkt. 2 – jednostka prowadząca kształcenie w ramach dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych.
6. W programach studiów zaleca się w ramach modułów fakultatywnych realizację zajęć w języku obcym, przy czym zajęcia te mogą być planowane do realizacji po zakończeniu lektoratu z języka obcego.

§ 7

1. W programie studiów na studiach drugiego stopnia uwzględnia się:
 - 1) język obcy, prowadzony w formie języka specjalistycznego w ramach dziedziny/dyscypliny kształcenia, realizowany w drugim semestrze w wymiarze 30 godzin na studiach stacjonarnych i 18 godzin na studiach niestacjonarnych, za który przypisuje się 2 punkty ECTS;
 - 2) przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych.

§ 8

1. W programach studiów na poszczególnych kierunkach studiów pierwszego i drugiego stopnia realizowane są przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, za które przyznaje się odpowiednio po 3 punkty ECTS, w wymiarze po 30 godzin na studiach stacjonarnych i 18 godzin na studiach niestacjonarnych.
2. Przedmioty, o których mowa w ust. 1, realizowane są w formie wykładów, wspólnie dla wszystkich kierunków prowadzonych przez jednostkę organizacyjną/wydział. Za organizację zajęć z tych przedmiotów odpowiadają kierownicy jednostek organizacyjnych.
3. W programach studiów przyporządkowanych do dziedziny nauk społecznych uwzględnia się przedmioty związane z dziedziną nauk humanistycznych, a w programach studiów przyporządkowanych do dziedziny nauk humanistycznych uwzględnia się przedmioty związane z dziedziną nauk społecznych. W przypadku programów studiów przypisanych do innych dziedzin niż nauki humanistyczne lub nauki społeczne uwzględnia się przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych.

4. Wykaz przedmiotów, o których mowa w ust. 1, określony jest w programie studiów w formie listy przedmiotów do wyboru.

§ 9

1. Warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu ukończenia studiów jest:
 - 1) uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów, którym przypisuje się co najmniej:
 - a) 180 punktów ECTS - w przypadku studiów licencjackich,
 - b) 210 punktów ECTS – w przypadku studiów inżynierskich;
 - c) 90 punktów ECTS – w przypadku studiów drugiego stopnia trwających 3 semestry,
 - d) 120 punktów ECTS - w przypadku studiów drugiego stopnia trwających 4 semestry;
 - e) 300 punktów ECTS – w przypadku studiów trwających 9 lub 10 semestrów,
 - f) 360 punktów ECTS – w przypadku kierunków studiów trwających 11 lub 12 semestrów;
 - 2) złożenie egzaminu dyplomowego;
 - 3) pozytywna ocena pracy dyplomowej – w przypadku studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich oraz studiów I stopnia, jeżeli program studiów przewiduje pracę dyplomową;
2. Za przygotowanie do egzaminu dyplomowego i egzamin dyplomowy przypisuje się co najmniej:
 - 1) 10 punktów ECTS na studiach licencjackich;
 - 2) 15 punktów ECTS na studiach inżynierskich;
 - 3) 20 punktów ECTS na studiach magisterskich

Postępowanie dotyczące uchwalenia programów studiów obowiązujących od roku akademickiego 2019/2020

§ 10

1. W przypadku gdy jednostka organizacyjna wnioskuje o zmianę efektów, kierownik jednostki organizacyjnej, odpowiadającej za kierunek studiów przedkłada prorektorowi właściwemu ds. studiów, na wniosek właściwej rady/komisji programowej, projekt efektów uczenia się na danym kierunku i poziomie, którego wzór określa załącznik nr 1.
2. Projekt o którym mowa w ust. 1, prorektor po sprawdzeniu pod względem formalnoprawnym, przekazuje Przewodniczącemu Senackiej Komisji ds. jakości kształcenia.
3. Projekt, o którym mowa w ust. 1 obejmuje:
 - 1) wskazanie przyporządkowania kierunku studiów do dziedziny/dziedzin nauki;
 - 2) przyporządkowanie kierunku studiów do dyscypliny lub dyscyplin, do których odnoszą się efekty uczenia się, ze wskazaniem % udziału poszczególnych dyscyplin do których przyporządkowany jest kierunek;
 - 3) opis efektów uczenia się, z uwzględnieniem ust. 4.
 - 4) informacje na temat spełnienia wymogu, wynikającego z § 7 ust. 4 Rozporządzenia w sprawie studiów.

4. W przypadku kierunku studiów, który kończy się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera, opis zakładanych efektów uczenia się uwzględnia również charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6 i/lub 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich.
5. Efekty uczenia się zatwierdza Senat w drodze uchwały.

§ 11

1. Na podstawie przyjętych przez Senat efektów uczenia się na określonym kierunku studiów rada jednostki organizacyjnej, wyraża opinię w sprawie programu studiów dla danego kierunku studiów, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Projekt programu studiów należy przedłożyć w terminie do dnia 31 marca 2019 r. Prorektorowi ds. studiów, który kieruje go do zaopiniowania przez Senacką Komisję ds. jakości kształcenia.
3. Program studiów na określonym kierunku studiów opisuje się według wzoru, określonego w załączniku nr 2.
4. Do projektu programu studiów, należy dołączyć:
 - 1) opinię samorządu studenckiego dotyczącą tego programu;
 - 2) kalkulacje kosztów kształcenia dla kierunku, oddzielnie dla poziomu i formy kształcenia;
 - 3) propozycję kierownika jednostki organizacyjnej odnośnie wysokości czesnego na studiach niestacjonarnych dla studentów rozpoczynających studia od roku akademickiego 2019/2020.
5. Po uchwaleniu przez Senat, program studiów jest udostępniany w BIP na stronie podmiotowej uczelni, przez kierownika jednostki organizacyjnej, w której prowadzone jest kształcenie na danym kierunku, nie później niż 14 dni od ich uchwalenia przez Senat.

§ 12

1. Kształcenie w zakresie merytorycznym do wykonywania zawodu nauczyciela odbywa się w ramach kształcenia prowadzonego na kierunku studiów.
2. Kształcenie w zakresie psychologiczno-pedagogicznym i dydaktycznym do wykonywania zawodu nauczyciela może odbywać się w ramach programu studiów prowadzonego na kierunku studiów lub poza programem w ramach modułu zewnętrznego.

DOKONYWANIE ZMIAN W PROGRAMACH STUDIÓW

§ 13

1. Program studiów podlega systematycznej ocenie i doskonaleniu.
2. W celu doskonalenia programu studiów można dokonywać w nim zmian.
3. W programie studiów należy uwzględniać wnioski z analizy zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy oraz wnioski z analizy wyników monitoringu karier studentów i absolwentów studiów prowadzonego przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego.

4. W programie studiów utworzonym na podstawie pozwolenia można dokonywać zmian łącznie do 30% ogólnej liczby efektów uczenia się określonych w programie studiów aktualnym na dzień wydania tego pozwolenia.
5. Zmiany w programach studiów są wprowadzane z początkiem nowego cyklu kształcenia.
6. W trakcie cyklu kształcenia w programach studiów mogą być wprowadzane wyłącznie zmiany:
 - 1) w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć, uwzględniających najnowsze osiągnięcia naukowe, artystyczne lub związane z działalnością zawodową;
 - 2) konieczne do usunięcia nieprawidłowości stwierdzone przez PKA;
 - 3) konieczne do dostosowania programu studiów do zmian w przepisach powszechnie obowiązujących.
7. Zmiany w programach studiów wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia są udostępniane w BIP na stronie podmiotowej uczelni co najmniej na miesiąc przed rozpoczęciem semestru, którego dotyczą.

§ 14

1. Studia doktoranckie rozpoczęte przed rokiem akademickim 2019/2020 prowadzi się na zasadach dotychczasowych, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2023 r.
2. Programy kształcenia stają się programami studiów doktoranckich.

PROGRAMY STUDIÓW PODYPLOMOWYCH I INNYCH FORM KSZTAŁCENIA

§ 15

1. Studia podyplomowe trwają nie krócej niż dwa semestry, a program studiów powinien umożliwiać uzyskanie przez słuchacza co najmniej 30 punktów ECTS.
2. Program studiów podyplomowych określa efekty uczenia się dla kwalifikacji cząstkowych uwzględniające charakterystyki drugiego stopnia PRK na poziomie 6, 7 albo 8 PRK – zgodnie z przepisami ustawy.
3. Program studiów, o którym mowa w ust. 1, opisywany jest według wzoru stanowiącego załącznik nr 3 i zawiera w szczególności:
 - 1) nazwę studiów podyplomowych;
 - 2) efekty uczenia się, które musi osiągnąć uczestnik studiów podyplomowych, w tym sposób ich oceny i weryfikacji;
 - 3) liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS niezbędną do ukończenia studiów podyplomowych;
 - 4) klasyfikację ISCED;
 - 5) wymagania wstępne i zasady rekrutacji;
 - 6) cele kształcenia;
 - 7) plan studiów, w tym wykaz zajęć wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się oraz punktów ECTS oraz wymiar, zasady i formy realizacji praktyk zawodowych, jeżeli są przewidziane w programie;

- 8) obsadę kadrową poszczególnych zajęć;
 - 9) sposób zakończenia studiów oraz opis kwalifikacji uzyskiwanych przez absolwenta tych studiów, z uwzględnieniem PRK.
4. W uczelni możliwe jest prowadzenie innych form kształcenia, takich jak kursy dokształcające czy szkolenia.
 5. Programy innych form kształcenia zawierają w szczególności:
 - 1) nazwę formy kształcenia i czas jej trwania;
 - 2) opis efektów uczenia się, które musi zrealizować/osiągnąć uczestnik kształcenia, w tym sposób ich oceny i weryfikacji;
 - 3) plan kształcenia, w tym nazwy zajęć wraz z przypisanymi do nich efektami uczenia się,
 - 4) obsadę kadrową poszczególnych zajęć;
 - 5) sposób zakończenia oraz opis kwalifikacji uzyskiwanych przez absolwenta, z uwzględnieniem PRK;
 - 6) wymagania wstępne i zasady rekrutacji.
 6. W przypadku innych form kształcenia, w szczególności kursów dokształcających, dających uprawnienia do wykonywania zawodu lub umożliwiających uzyskanie dodatkowych uprawnień, programy muszą spełniać wymagania określone w odrębnych przepisach.
 7. Programy studiów podyplomowych oraz innych form kształcenia, o których mowa w ust. 4, uchwała Senat, na podstawie projektu przekazanego przez kierownika jednostki organizacyjnej, w której realizowane będą te formy kształcenia.
 8. Projekty programów, o których mowa w ust. 3 i 5, należy przedłożyć Prorektorowi ds. studiów, który kieruje go do zaopiniowania przez Senacką Komisję ds. jakości kształcenia.
 9. Po zaopiniowaniu przez Senacką Komisję ds. jakości kształcenia, program studiów, jest uchwalany przez Senat w terminie do 30 września 2019 r., z zastrzeżeniem ust. 10.
 10. Uruchomienie rekrutacji na studia podyplomowe i inne formy kształcenia może nastąpić po uchwaleniu programów studiów przez Senat.

§ 16

Studia podyplomowe, na podstawie których uzyskiwane są kwalifikacje do wykonywania zawodu nauczyciela muszą spełniać warunki określone w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

§ 17

1. Na studiach pierwszego, drugiego stopnia i jednolitych studiach magisterskich oraz studiach podyplomowych moduł kształcenia stanowi przedmiot lub grupa przedmiotów.
2. Dla poszczególnych przedmiotów opisuje się efekty w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w formie sylabusu, którego wzór określa:
 - 1) dla studiów pierwszego, drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich - załącznik nr 4;
 - 2) dla studiów podyplomowych – załącznik nr 5.

§ 18

Zmiany dotyczące programów studiów, w tym programów studiów w języku obcym obowiązują studentów rozpoczynających kształcenie od roku akademickiego 2019/2020.

§ 19

1. Dla studentów niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu ruchu w programie studiów w miejsce zajęć z wychowania fizycznego wprowadza się zajęcia rehabilitacyjne w takim samym wymiarze godzin.
2. Dla studentów niepełnosprawnych niewidomych i niedowidzących w programie studiów w miejsce technologii informacyjnej wprowadza się tyfloinformatykę w takim samym wymiarze godzin i z taką samą liczbą punktów ECTS.
3. Dla studentów niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu słuchu oraz innymi trudnościami w komunikowaniu się wprowadza się w miejsce języka obcego zajęcia z języka angielskiego dla niepełnosprawnych w takim samym wymiarze godzin i z taką samą liczbą punktów ECTS.

ZATWIERDZAM

REKTOR

dr hab. Ojara Zacharuk
prof. nzw. UPH

Załącznik nr 1 do zasad

Efekty uczenia się dla kierunku

Jednostka organizacyjna prowadząca kierunek studiów:		
Nazwa kierunku:		
Poziom kształcenia: (studia pierwszego, drugiego stopnia)		
Profil kształcenia: (profil ogólnoakademicki, praktyczny)		
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta:	(licencjat, licencjat pielęgniarstwa, inżynier, magister, magister inżynier)	
Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji: (poziom 6, poziom 7)		
Dziedzina/dziedziny nauki do których przyporządkowany jest kierunek:		
Dyscyplina/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty uczenia się:	w przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż jednej dyscypliny, należy wskazać procentowy udział poszczególnych dyscyplin, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej, w ramach której będzie uzyskiwana ponad połowa efektów uczenia się.	
Odniesienie do uniwersalnej charakterystyki pierwszego stopnia dla poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji		
Absolwent kierunku..... (należy uszczegółwić w odniesieniu do kierunku) – należy uwzględnić uniwersalne charakterystyki poziomów Polskiej Ramy kwalifikacji dla poziomu 6 (przy studiach pierwszego stopnia) lub poziomu 7 przy studiach drugiego stopnia		Odniesienie do charakterystyk uniwersalnych pierwszego stopnia na poziomie 6 lub 7 PRK
zna i rozumie:		P6U_W lub P7U_W
potrafi:		P6U_U lub P7U_U
jest gotów do:		P6U_K lub P7U_K
Symbol	Absolwent kierunku posiada	Odniesienie do charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-7 PRK – kod składnika opisu PRK dla
	wiedza	

K_W01

K_W02

K_W03

K_W04

K_W05

....

umiejętności

K_U01

K_U02

K_U03

K_U04

K_U05

...

kompetencje społeczne

K_K01

K_K02

K_K03

K_K04

K_K05

....

W przypadku uwzględniania efektów uczenia właściwych dla danego profilu kształcenia lub efektów umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich proponuje się następujące zapisy:

PO – przy kierunkach o profilu ogólnoakademickim,

PP – przy kierunkach o profilu praktycznym,

Inz – przy kierunkach uwzględniających kwalifikacje obejmujące kompetencje inżynierskie.

UWAGA

- Przy kierunkach studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera należy uwzględnić pełny zakres efektów dla studiów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich

Np.: w opisie efektów uczenia się na studiach pierwszego stopnia o profilu praktycznym odnosimy się do zakresu i głębi wiedzy, to stosujemy zapis z rozszerzeniem kodu: P6S_WG_PP, jeżeli uwzględniamy efekty, umożliwiające uzyskanie kompetencji inżynierskich, to stosujemy zapis z rozszerzeniem kodu P6S_WG_Inz

Opis programu studiów pierwszego stopnia /jednolitych magisterskich - WZÓR

Nazwa kierunku		
dziedzina/dziedziny nauki, do których przypisany jest kierunek:		
dyscyplina/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty uczenia się:		(nazwa dyscypliny/dyscyplin - liczba punktów ECTS i ich % udział w programie studiów)
Związek z misją i strategią rozwoju uczelni:		
Forma studiów:		
Rodzaj uzyskiwanych kwalifikacji:		
Klasyfikacja ISCED		
Profil kształcenia:	(profil ogólnoakademicki/profil praktyczny)	
Liczba semestrów i punktów ECTS:		
w tym:		
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia		
łączna liczba punktów ECTS, przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów		
łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne (dot. profilu praktycznego)		
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru		
liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych		
liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z języka obcego		
Cele kształcenia:	1. 2. 3. 4.	
Symbol	OPIS EFEKTÓW UCZENIA SIĘ	
	Po ukończeniu studiów	
	absolwent	
	WIEDZA	
	Odniesienie do charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego	

Symbol	OPIS EFEKTÓW UCZENIA SIĘ	Odniesienie do charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego
	Po ukończeniu studiów	
	absolwent	
	UMIEJĘTNOŚCI	
Symbol	OPIS EFEKTÓW UCZENIA SIĘ	Odniesienie do charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego
	Po ukończeniu studiów	
	absolwent	
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE	

--	--	--

Praktyki:	CELE
	ORGANIZACJA
	EFEKTY

Moduły specjalnościowe (lista/wykaz)	1. 2. 3. 4. 5.
--------------------------------------	----------------------------

Symbol	OPIS EFEKTÓW MODUŁU SPECJALNOŚCIOWEGO Po ukończeniu studiów z kierunku specjalność WIEDZA	Odniesienie do efektów kierunkowych
--------	--	-------------------------------------

--	--	--

Symbol	<p align="center">OPIS EFEKTÓW MODUŁU SPECJALNOŚCIOWEGO</p> <p>Po ukończeniu studiów na kierunku specjalność </p>	Odniesienie do efektów kierunkowych
	UMIEJĘTNOŚCI	
Symbol	<p align="center">OPIS EFEKTÓW MODUŁU SPECJALNOŚCIOWEGO</p> <p>Po ukończeniu studiów na kierunku specjalność..... </p>	Odniesienie do efektów kierunkowych
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
Opis sposobu zakończenia cyklu kształcenia: (ewentualnie spis zagadnień)		

Plan studiów

Semestr 1 (aż do semestru n)

Lp.	Nazwa przedmiotu/ modułu kształcenia	Rodzaj zajęć*	O / F**	Forma zaliczenia	Liczba godzin		Punkty ECTS
					Dla poszczególnych rodzajów zajęć	Łącznie	
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							

* Wykład / ćwiczenia / laboratoria / konwersatorium / seminarium / inne

** "O" - przedmiot obowiązkowy do zaliczenia danego roku studiów,

"F" - przedmiot fakultatywny (do wyboru)

Spis modułów przedmiotowych wraz z załącznikami w postaci sylabusów	
A	Moduły przedmiotowe kształcenia ogólnego
1	
2	
3	
...	...
B	Moduły przedmiotowe kształcenia kierunkowego podstawowego
1	
2	
3	
...	...

C	Moduły przedmiotowe kształcenia kierunkowego
1	
2	
3	
...	...
D	Moduły kształcenia kierunkowego specjalnościowego/ moduły fakultatywne
1	
2	
3	
...	...
E	Moduły kształcenia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do której przyporządkowany jest kierunek - dotyczy kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim/ lub moduły kształtujące umiejętności praktyczne - dotyczy kierunków studiów o profilu praktycznym
1	
2	
3	
...	

Opis programu studiów drugiego stopnia - WZÓR

Nazwa kierunku	
dziedzina/dziedziny nauki, do których przypisany jest kierunek:	
dyscyplina/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty uczenia się:	<i>(nazwa dyscypliny/dyscyplin - liczba punktów ECTS i ich % udział w programie studiów)</i>
Związek z misją i strategią rozwoju uczelni:	
Forma studiów:	
Rodzaj uzyskiwanych kwalifikacji:	
Klasyfikacja ISCED	
Profil kształcenia:	<i>(profil ogólnoakademicki/profil praktyczny)</i>
Wymagania wstępne i zasady rekrutacji:	

Liczba semestrów i liczba punktów ECTS:		
w tym:		
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia		
łączna liczba punktów ECTS, przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów		
łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne (dot. profilu praktycznego)		
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru		
liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych		
liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z języka obcego		
Cele kształcenia:	1. 2. 3. 4.	
Symbol	OPIS EFEKTÓW UCZENIA SIĘ	Odniesienie do charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego
	Po ukończeniu studiów	
	absolwent	
	WIEDZA	
Symbol	OPIS EFEKTÓW UCZENIA SIĘ	Odniesienie do charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego
	Po ukończeniu studiów	
	absolwent	
	UMIEJĘTNOŚCI	

Symbol	<p style="text-align: center;">OPIS EFEKTÓW UCZENIA SIĘ</p> <p>Po ukończeniu studiów</p> <p style="text-align: center;">absolwent</p>	<p style="text-align: center;">Odniesienie do charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego</p>
	<p style="text-align: center;">KOMPETENCJE SPOŁECZNE</p>	
Praktyki:	<p>CELE</p> <hr/> <p>ORGANIZACJA</p> <hr/> <p>EFEKTY</p> <hr/>	

Moduły specjalnościowe (lista/wykaz)		1. 2. 3.
Symbol	OPIS EFEKTÓW MODUŁU SPECJALNOŚCIOWEGO Po ukończeniu studiów z kierunku specjalność	Odniesienie do efektów kierunkowych
	WIEDZA	
Symbol	OPIS EFEKTÓW MODUŁU SPECJALNOŚCIOWEGO Po ukończeniu studiów na kierunku specjalność	Odniesienie do efektów kierunkowych
	UMIEJĘTNOŚCI	
Symbol	OPIS EFEKTÓW MODUŁU SPECJALNOŚCIOWEGO Po ukończeniu studiów na kierunku	Odniesienie do efektów kierunkowych
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
Opis sposobu zakończenia cyklu kształcenia: (ewentualnie spis zagadnień)		

Semestr 1 (aż do semestru n)

Lp.	Nazwa przedmiotu/ modułu kształcenia	Rodzaj zajęć*	O / F**	Forma zaliczenia	Liczba godzin		Punkty ECTS
					Dla poszczególnych rodzajów zajęć	Łącznie	
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							

* Wykład / ćwiczenia / laboratoria / konwersatorium / seminarium / inne

** "O" - przedmiot obowiązkowy do zaliczenia danego roku studiów,

"F" - przedmiot fakultatywny (do wyboru)

Spis modułów przedmiotowych wraz z załącznikami w postaci sylabusów	
A	Moduły przedmiotowe kształcenia ogólnego,
1	
2	
3	
...	...
B	Moduły przedmiotowe kształcenia kierunkowego podstawowego
1	
2	
3	
...	...
C	Moduły przedmiotowe kształcenia kierunkowego
1	
2	
3	
...	...
D	Moduły kształcenia kierunkowego specjalnościowego/moduły fakultatywne
1	
2	
3	

...	...
E	Moduły kształcenia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do której przyporządkowany jest kierunek - dotyczy kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim/ lub moduły kształtujące umiejętności praktyczne - dotyczy kierunków studiów o profilu praktycznym
1	
2	
3	
...	...

Opis programu na studiach podyplomowych - WZÓR

Nazwa studiów podyplomowych		
dziedzina/dziedziny nauki w ramach których prowadzone są studia podyplomowe		
Rodzaj uzyskiwanych kwalifikacji:		
Klasyfikacja ISCED		
Wymagania wstępne i zasady rekrutacji		
Forma studiów:		
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS:		
w tym:		
liczba punktów ECTS, którą słuchacz musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i słuchaczy		
Cele kształcenia:	1. 2. 3. 4.	
Symbol	OPIS EFEKTÓW UCZENIA SIĘ W zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych	Odniesienie do charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego
	WIEDZA	

Symbol	OPIS EFEKTÓW UCZENIA SIĘ	Odniesienie do charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego
	UMIEJĘTNOŚCI	
Symbol	OPIS EFEKTÓW UCZENIA SIĘ	Odniesienie do charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
Praktyki:		
Opis sposobu zakończenia cyklu kształcenia:		

Plan studiów

Semestr 1 (aż do semestru n)

Lp.	Nazwa przedmiotu/ modułu kształcenia	Rodzaj zajęć*	O / F**	Forma zaliczenia	Liczba godzin		Punkty ECTS
					Dla poszczególnych rodzajów zajęć	Łącznie	
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							

* Wykład / ćwiczenia / laboratoria / konwersatorium / seminarium / inne

** "O" - przedmiot obowiązkowy do zaliczenia danego roku studiów,

"F" - przedmiot fakultatywny (do wyboru)

"E"

W załączeniu: Lista modułów (wraz z sylabusami)

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:			
Nazwa w języku angielskim:			
Język wykładowy:			
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:			
Jednostka realizująca:			
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):			
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):			
Rok studiów:			
Semestr:			
Liczba punktów ECTS:			
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:			
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:			
Założenia i cele przedmiotu:			
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA		
	UMIEJĘTNOŚCI		
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
Forma i typy zajęć:			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
Treści modułu kształcenia:			

Literatura podstawowa:

Literatura dodatkowa:

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Forma i warunki zaliczenia:

Bilans punktów ECTS*:

* rozpisć na studia stacjonarne i niestacjonarne

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia – studia podyplomowe

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:			
Nazwa w języku angielskim:			
Język wykładowy:			
Studia podyplomowe dla których oferowany jest przedmiot/moduł kształcenia			
Dziedzina/dziedziny nauki w ramach których prowadzone są studia podyplomowe:			
Jednostka realizująca:			
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia:			
Rok studiów:			
Semestr:			
Liczba punktów ECTS:			
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:			
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:			
Założenia i cele przedmiotu:			
Efekty uczenia się (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne)			
Forma i typy zajęć:			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
Treści modułu kształcenia:			
Literatura podstawowa:			

Literatura dodatkowa:

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez słuchacza:

Forma i sposób zaliczenia (wraz z kryteriami oceniania):

Bilans punktów ECTS: